

“No hi ha possibilitat d’anar a la independència sense CiU”

—ERC comença una nova etapa. Serà la darrera, abans que Catalunya sigui independent?

—És difícil de dir, però el que és segur és que a hores d’ara aquest país no té altra sortida que la independència.

—Això mateix opina l’expresident Pujol, però ho pensa des de fa molt poc temps. Durant els vint-i-tres anys de govern de CiU, mai no va defensar la independència com un camí possible i desitjable per a Catalunya. Ha canviat la societat catalana, Jordi Pujol o tots dos?

—Jo fa seixanta anys que ho dic! És que ell ara hi veu clar! Ha canviat la societat, perquè l’independentisme era absolutament marginal fa una dècada, i avui és el centre de la política. No hi ha ningú amb dos dits de front que no vegi que amb Espanya no hi ha res a fer. Jo no sóc antiespanyol, i voldria arribar a una solució pacífica i mantenir una amistat amb Espanya. Però, punyeta, que ens deixin tranquils.

—El president Pujol hi veu clar, dieu. I CiU?

—De moment, no gaire. A CiU hi ha dues ànimes, la nacional i la conservadora. I CiU va mantenint l’equilibri. Però el país ha passat d’anar tirant a tenir una majoria de gent que vol la plena realització nacional, perquè Espanya és una pura estafa. I això ens toca a tots, als catalanoparlants i als castellanoparlants.

—Abans o després, CiU haurà de prendre una decisió en aquest sentit, o pot mantenir-se en l’ambigüitat per sempre més?

—ERC té tres diputats a Madrid i deu a Catalunya. Però ERC, tota sola, no se’n sortirà mai.

—I amb RCat, SI i les CUP, tampoc?

—No, de cap manera. Encara no hi ha unitat, en l’independentisme. Amb tres diputats a Madrid no pots declarar

Jordi Carbonell i de Ballester (Barcelona, 1924) és expresident d’ERC (1996-2004). Filòleg de professió, ha exercit en aquest camp i hi ha fet aportacions de gran valor. Carbonell també va ser un dels impulsors de l’Assemblea de Catalunya, de Nacionalistes d’Esquerra i de l’Associació de Sociolingüistes de Llengua Catalana. Segueix militant a ERC.

la independència, però sí preparar-ne la declaració, i aquesta és la funció de la nova ERC.

—La nova direcció d’Esquerra està preparada, per a aquesta funció?

—Sí, l’Oriol Junqueras és una persona molt competent i que ha aconseguit una cosa realment molt positiva, ser alcalde en una ciutat de trenta mil habitants, Sant Vicenç dels Horts, dels

quals, només el vint per cent són catalanoparlants. I ho ha aconseguit pactant amb ICV i CiU. I aquest pacte és molt simbòlic, perquè no hi ha possibilitat d’anar a la independència sense CiU. Aquesta és una clara mostra de la nova ERC. ERC ha de plantejar-se el pacte amb d’altres partits, perquè ella sola no se’n sortirà.

—L’aliat natural d’ERC és CiU?

—Sí, i també ICV. A ICV hi ha molta gent clarament independentista i gent que no, com a CiU.

—Durant set anys, l’aliat d’ERC ha estat el PSC.

—El PSC està contra la independència.

—Vós vàreu donar suport explícit al tripartit.

—Fou un experiment necessari, i no va sortir prou bé. Certament, dir que el tripartit fou una victòria és penós.

—Hi ha exdirigents d’ERC que encara defensen que va ser un encert.

—Sí, perquè no has pas de dir que el que has fet ha estat una carallada...

—Va ser una carallada?

—Jo vaig votar pel tripartit, jo era a la comissió negociadora. El primer tenia per president Pasqual Maragall, i tenia una obertura cap al nacionalisme

JORDI PLAY

que el segon no tenia. El segon tripartit era el triomf de l'aparell del PSC.

—**Potser el segon tripartit es va rubricar més per mantenir càrrecs que no pas pensant en el futur del país?**

—No vull criticar personalment els anteriors líders, però ERC va fracassar, i les urnes la van castigar amb els resultats més lamentables que es podien esperar. Jo vaig demanar la dimissió del president i del secretari general.

—**Van plegar, però mesos després. I en Joan Ridaó va anar a primàries perquè volia seguir essent cap de llista al Congrés espanyol.**

—Deixant al marge comentaris personals, crec que Ridaó es va equivocar de mig a mig. Jo vaig donar ple suport a l'Alfred Bosch. És una persona molt competent i amb les idees nacionals claríssimes. Era un candidat ideal, i la prova és que ERC no va baixar. Ara, no n'hi ha prou, a sostenir els resultats.

—**Què més ha de fer, ERC?**

—El nou equip està remuntant el partit, però el partit ha de trobar l'encaix, no amb Espanya, sinó amb altres partits catalans que acabaran acceptant la independència.

—**També ha d'encaixar amb SI, RCat i les CUP?**

—Solidaritat no és res. Té quatre diputats al Parlament. S'ha de tenir bona relació amb tothom, és clar, però cal que CiU i ICV s'hi sumin.

—**Estan prou madures, en aquest sentit, aquestes dues formacions?**

—Si els propers anys són aquest i el que ve, no, però si el termini és d'aquí a cinc o sis anys, sí.

—**CiU acabarà essent obertament independentista, doncs.**

—No tindrà cap altre remei. Ja es veu, que no hi ha cap més sortida. O fa el pas, o desapareixerà, abans o després. Ara, comprenc que en Mas no proclamí avui la independència, perquè el país no està prou madur. I la feina d'ERC mentre aquest canvi no arriba és preparar seriosament el terreny.

—**Com?**

—Creant equips de treball, que ja s'estan creant. S'ha d'estudiar la manera de resoldre els diners que ens pertocarien, del Banc d'Espanya, els diners de la Seguretat Social que ens corresponen, etc. És a dir, tenir a punt

JORDI PLAY

la solució a moltes qüestions que se'n plantejaran quan tinguem un estat.

—**Des del punt de vista nacional, com veu el president de la Generalitat?**

—Artur Mas té les idees clares en aquest sentit. D'entrada, ha fet un tancament de caixes, que no s'havia fet mai abans. Ara, està limitat per les dues ànimes de la coalició.

—**Si al proper congrés d'Unió hi ha un relleu i Duran i Lleida perd el control del partit, s'acceleraria la conversió de CiU?**

—Unió era un partit independentista. Ara no ho és perquè hi mana en Duran. Però UDC ha de recuperar la seva pròpia ànima. Si hi ha un veritable relleu, jo seré més optimista respecte al futur del meu país. Ara UDC és només Duran, que ha expulsat i escombrat gairebé tots els independentistes que hi havia al partit. El problema és ell, no pas les sigles i la seva història.

—**ERC ha de ser el pal de paller de l'independentisme?**

—La iniciativa de l'independentisme la porta ERC, perquè és l'únic partit que el té com a objectiu clar. Ara, en aquests moments, la feina d'ERC és preparar la independència, no tant intentar acaparar tot el protagonisme.

—**Penseu que potser ERC es va equivocar, intentant centralitzar tot el patrimoni independentista?**

—La unitat de l'independentisme és un objectiu a curt termini evident per a ERC. I és natural que ERC vulgui liderar l'independentisme, perquè és l'únic partit que defensa la independència.

—**Solidaritat, Reagrupament i les CUP, també.**

—No són seriosos. RCat ha tornat a ERC, i SI, què fa? Res. Pel que fa a les CUP, són un moviment fonamentalment municipal. Ara bé, tots aquests moviments aniran millorant i polint-se, perquè és una necessitat vital

“En Carod no va cuidar l'aparell, i en Puigercós li va poder fer la traveta utilitzant l'aparell”

de Catalunya, la independència. No és només una necessitat vital d'ERC ni dels independentistes.

—Els nacionalistes espanyols sempre estan units. Per què a l'independentisme català sempre hi ha batudes polítiques? Falla la societat civil o la classe política?

—En realitat, falla el país. Però és que és un repte molt difícil, perquè ha de ser una solució pactada i pacífica. No tenim el poder, que és el poder financer, perquè la Generalitat no és cap poder. Els espanyols controlen les grans empreses i els impostos, i això ja

és una barrera molt forta que ens posen. En qualsevol cas, s'està produint un canvi gradual en la societat catalana, i arribarà un moment en què pràcticament tothom tindrà clar que hem d'anar cap a aquesta direcció. Hem de deixar de ser l'enemic d'Espanya. Independents, però amics.

—A ERC, hi ha hagut escissions i lluites de poder internes de forma cíclica. Vós que heu viscut diverses etapes en aquest sentit, considereu que ara el risc també hi és?

—De personalismes n'hi ha a tots els partits. I això genera conflictes en qualsevol organització.

—Però a ERC no hi ha gaires diferències ideològiques. Al PSC, per exemple, hi ha molts més matisos des del punt de vista nacional.

—Això s'ha superat, a ERC. ERC ha patit diverses crisis, i en els darrers temps, la crisi Puigercós-Ridao. Però ara no hi ha conflicte entre l'Oriol Junqueras i la Marta Rovira. El partit està unit.

—No preveïeu batudes, abans o després, per controlar l'aparell?

—No, en absolut. ERC es consolidarà a mitjà termini.

—A què atribuïu la crisi Puigercós-Ridao de què parreu, i, abans, la de Puigercós i Carod?

—Hi havia estratègies diferents. ERC estava en una situació molt difícil, i quan tothom es pensa que té raó, tothom vol accedir als llocs de poder per imposar la seva estratègia. En Puigercós ha fet una reflexió molt positiva, i ha ajudat molt a la creació de la nova estructura d'ERC. En canvi, en Joan Ridao va fer el repatani fins al darrer minut.

—ERC va obtenir amb Josep-Lluís Carod-Rovira els millors resultats. Per contra, fa la sensació que va acabar essent maltractat pel seu propi partit. Què en penseu?

—Sóc amic personal de Carod, i me l'estimo com un fill. És evident que ERC no el va tractar bé, i va ser un gran error apartar-lo de la seva posició.

—En Carod-Rovira va cometre algun error?

—Quan hi ha problemes, tothom comet algun error. En Carod és un gran ideòleg, i continua parlant com un

home d'ERC tot i que ja no hi milita. En aquells moments, el seu discurs era excel·lent, el millor d'ERC, però va cuidar poc l'aparell. I en Puigercós li va fer la traveta utilitzant l'aparell del partit. Això és un problema de país, de partit i de persones.

—Quan hi va haver el relleu de Carod i finalment es va oficialitzar el tàndem Puigercós-Carod, teníeu la sensació que començava una etapa de pau?

—No. En Puigercós sempre havia dit que el seu objectiu era fotre fora Carod. En Puigercós va tenir l'habilitat de controlar l'aparell, i a partir d'aquí ho va tenir molt fàcil.

—I amb el tàndem Ridao-Puigercós, s'albirava una etapa més plàcida?

—Tampoc! Ja es veia a venir, que acabaria també com el rosari de l'aurora!

—Ara, en canvi, teniu la sensació que arriba la pau definitiva. Per què?

—Per primera vegada tinc la sensació que tot anirà bé. L'Oriol és una persona amb les idees molt clares i un sentit de la realitat molt gran. I la Marta Rovira és molt intel·ligent, competent i jove, i sobretot, amb molta sintonia amb Junqueras.

—Junqueras, Bosch i Rovira han entrat en política després d'una vida professional prou reconeguda. Pot influir també el fet que tinguin un ofici, al marge de la política? Estan menys lligats al càrrec?

—D'en Ridao i d'en Puigercós, no en vull parlar, perquè ja han estat escombrats, tot i que en Puigercós encara fa la viu-viu, per ERC. Han perdut el poder, i ara el poder el té un equip de gent que veu la unitat del partit i de l'independentisme i les forces progressistes, i hi inclou CiU.

—CiU havia estat la bèstia negra, per a ERC.

—És un dels errors que es van cometre, veure CiU com l'enemic màxim. Doncs va ser una gran cagada.

—Ara l'aparell és menys aparell?

—La direcció anterior tenia molta visió de partit i escassa visió de país. I ara, tenen més visió de país.

Gemma Aguilera